

Ο Άγιος Σωφρόνιος του Έσσεξ: Η Θεολογική Γνωσιολογία.

Γράφει ο Γεώργιος Αρβανίτης, Θεολόγος.

Ο Σωφρόνιος, δεν απορρίπτει την επιστήμη. Η γνώση όμως γι' αυτόν παραμένει ωφέλιμη, όταν συνδυάζεται με την οντολογία και την πνευματικότητα. Ιδιαίτερα η μεθοδολογία της ακαδημαϊκής – επιστημονικής θεολογίας είναι χρήσιμη για την ερμηνεία του περιεχομένου της πίστεως.

Ο άνθρωπος δεν πρέπει να παραπλανάται από αναληθείς ισχυρισμούς, και να μην υπερεκτιμά την ακαδημαϊκή θεολογία. Ο χριστιανισμός δεν αποτελεί έναν απλό φιλοσοφικό κλάδο, αλλά την ουσία της ανθρώπινης ζωής. Για να έρθει ο άνθρωπος σε επαφή με το μυστήριο, πρέπει να έχει συνειδητά ανοικτό το πνεύμα και την καρδιά του.[\[1\]](#)

Ο χριστιανισμός είναι η αληθής ζωή στο σύνολό της. Η φιλοσοφία είναι και εδώ ορατή, αλλά ακολουθεί διαφορετικό δρόμο από την φιλοσοφική θεώρηση που υπήρχε κατά το παρελθόν. Η βάση της δεν είναι μόνο η λογική,

αλλά και η πίστη της υπαρξιακής γνώσης του θείου, η ουσία του είναι.[2] Ο άνθρωπος πρέπει να βασίζεται στην πίστη του και να μελετά, χωρίς να την θέτει υπό αμφισβήτηση, γιατί απομακρύνεται από τον Θεό. Η πίστη του πρέπει να περιέχει τη λογική, αλλά και την συμπλήρωση των κενών που του αφήνουν τυχόν προβληματισμοί.[3].

Η αποφυγή αντικειμενοποίησης της πίστης είναι ιδιαίτερα σημαντική. Κατά τον όσιο Σωφρόνιο, η επιστήμη επιτελεί αυτόν τον ρόλο, ενώ η πίστη ερμηνεύει την εσωτερικότητα.

Ο Θεός δεν είναι απρόσωπος, αλλά ένα αποκαλυπτικό βίωμα κάθε ανθρώπου, η αυθεντική πνευματική ουσία. Δεν αποτελεί μια στείρα εξιστόρηση, αλλά ένα θαύμα που εκτυλίσσεται ζωντανό μπροστά στα μάτια του ανθρώπου και ένα χάρισμα το οποίο του δίνεται Ψυχή τε και Σώμα.[4]

Όλη η συγγραφική του προσπάθεια, επικεντρώνεται στον ισχυρό δεσμό δόγματος και ασκητικής ζωής. Η άποψή του για το δόγμα εκφράζεται στο έργο του Όψόμεθα τὸν Θεὸν καθὼς ἐστὶ, το οποίο αποκρυσταλλώνει την εμπειρία της ασκητικής ζωής μετουσιωμένη με την δογματική διδασκαλία.

Γράφει χαρακτηριστικά: «Τρία πράγματα δεν μπορώ να κατανοήσω:

- 1) Πίστη χωρίς δόγμα.
- 2) Χριστιανισμό έξω από την Εκκλησία.
- 3) Χριστιανισμό χωρίς άσκηση.

Και τα τρία αυτά, Εκκλησία, δόγμα και ασκητική, δηλαδή χριστιανική άσκηση, συνιστούν για μένα ενιαία ζωή».[5] Επίσης, τονίζει την αγάπη του ανθρώπου στους εχθρούς του και επισημαίνει την αξία της προσπάθειας και όχι την τέλεια εφαρμογή της, αφού ο μόνος τέλειος είναι ο Χριστός, που θυσιάστηκε για την σωτηρία του κόσμου από την αμαρτία.[6]

Παραπομπές:

[1] Ὁψόμεθα τὸν Θεὸν καθὼς ἐστὶ, σελ. 164 (105), «Πρὶν ἢ ἐγγίση ἡμᾶς ὁ δάκτυλος Αὐτοῦ, πρὶν ἢ ἡ ἐνέργεια τῆς αἰδίου ζωῆς Αὐτοῦ διαπεράσῃ τὴν καρδίαν, τὸν νοῦν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν, περιπλανώμεθα εἰκάζοντες περὶ Αὐτοῦ».

[2] Δημητρίου Τσελεγγίδη, Ὁρθόδοξη θεολογία καὶ ζωὴ, ἐκδόσεις Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 234.

[3] Πόποβιτς, Ἰουστίνου, (Ἄρχιμ.), Ὁδὸς θεογνωσίας, ἐκδόσεις Γρηγόρη, τόμος 2, Ἀθήνα 1992, σελ. 175 – 182.

[4] Ν. Ματσούκα, Δογματικὴ Συμβολικὴ Θεολογία. Τόμος Α΄, ἐκδόσεις Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 134.

[5] Αρχιμανδρίτου Σωφρονίου, Αγώνας Θεογνωσίας, Η αλληλογραφία του Γέροντος Σωφρονίου με τον Δ. Μπάλφουρ, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Αγγλίας 2004, σελ. 22.

[6] Περί Προσευχῆς, ὁ. π., σελ. 35.

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>